

60 Jaar K.A.V. Alcuinus op 2 november 2019 Kasteel de Hoogenweerth Maastricht

Dames en heren,

60 jaar bestaat uw Alcuinus nu,

60 jaar,

Wat zoveel betekent dat de geschiedenis van uw studentenvereniging aardig parallel loopt, met

- mijn eigen leven,
- met Europa
- en met de ontwikkeling van Limburg

Om maar met **mijn eigen leven** te beginnen:

al bestond ik nog net niet toen Koningin Juliana op 13 juni 1959 haar goedkeuring gaf aan de Katholieke Akademische Vereniging Alcuinus,

want mijn leven begon pas enkele maanden later - op de 1^e oktober van dat jaar. Wat betekent dat ook ik dus onlangs 60 jaar werd.

Volgens een Chinese wijsheid een leeftijd waarop je eindelijk rijp genoeg bent om je geheel tot het allerhoogste te wijden.

Een mooi vooruitzicht dus voor zowel Alcuinus als voor mij...

Maar onze levens, dames en heren, liepen al parallel toen we nog tien jaar moesten worden,

en Alcuinus-leden een lans braken voor een eigen Limburgse Universiteit. Want, en nu citeer ik:

“Er is wellicht geen andere groepering in den lande, die zo duidelijk aan den lijve het gemis van een universiteit in dit gewest ervaart”, zo

lieten ze toen optekenen in het Limburgs Dagblad.¹

En ik droeg daar als jong knaapje mijn eigen steentje aan bij.

---

¹ Limburgs Dagblad, 24 mei 1968

Met een collectebus ging ik van deur tot deur om ook daadwerkelijk geld in te zamelen voor zo'n eigen universiteit.

Een eigen universiteit die we zeker konden gebruiken nu minister-president Joop den Uyl ons was komen vertellen dat de mijnen dicht moesten....

Samen kregen we onze zin, want in 1976 gaf Koningin Juliana opnieuw haar goedkeuring. Ditmaal met een handtekening onder de oprichtingsakte van de Rijksuniversiteit Limburg.

Niet dat ik overigens zelf in dit gewest ben gaan studeren. In Maastricht kon je toen nog alleen medicijnen studeren; en voor de RWTH in Aken was ik niet 'Beta' genoeg.

Qua taal was het voor mij overigens geen probleem geweest; want ik keek – net als vele andere Limburgers – vooral naar de Duitse televisie.

Duitse televisie die hier in die tijd een zoveel betere ontvangst had dan de Nederlandse...

Toen leerde we die taal dus nog als vanzelf. (Vandaag de dag moeten we er helaas speciaal beleid op zetten om de buurtalen onder de knie te krijgen...)

Maar voor mij werd het dus een studie geschiedenis aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Al keerde ik later – via Den Haag – wel weer terug naar Maastricht om juist wél bij die universiteit aan de slag te gaan; bij de economische faculteit.

En voordat ik dit prachtige ambt van gouverneur op mij mocht nemen, was ik voorzitter van die andere universiteit hier in het zuiden: de Open Universiteit.

In ons 60 jarig-bestaan zijn we hier in Limburg dus van géén naar maar liefst twee universiteiten gegaan. En verschoven we van het delven van kolen naar het kweken van kennis.

Daar kom ik zo nog op terug...

Maar eerst nog even naar die andere parallelle geschiedenis, dames en heren, en wel die tussen uw Alcuinus en **een verenigd Europa**...

Want ook al viert u dit jaar het 60- jarig bestaan van uw studentenvereniging, het was al in 1957 dat 5 Nederlandse studenten in Aken tot die oprichting besloten.

En dat is exact hetzelfde jaar dat ook zes landen - België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland - het Verdrag van Rome sloten.

Het Verdrag waarmee ze de EEG oprichtten, de voorloper van de Europese Unie die 35 jaar later in Maastricht het levenslicht zag, toen 12 landen hun handtekening plaatsten onder dat verdrag dat hier in onze hoofdstad werd getekend.

Dames en heren,

het werd in die zestig jaar een 'ever closer union among the peoples of Europe'. Een 'ever closing union' waarin ook het studeren in een ander Europees land met bijvoorbeeld het Erasmus-programma een geweldige vlucht nam.

Miljoenen studenten hebben daarmee de gelegenheid gekregen én gegrepen om een tijdje in een ander land te wonen en te leren.

Om als vanzelf die Europese geest op te pikken die hoort bij het ware euro-burgerschap. Niet voor niets stuitte – en stuit - de Brexit vooral de Britse jongeren zo tegen de borst.

Omdat zij net als jullie zijn geboren en getogen in een grenzeloos Europa waarin zij gewend zijn vrij te kunnen verkeren....

Waarmee overigens niet meteen gezegd is, dat studeren, wonen, werken en ondernemen aan de andere kant van de grens nou altijd zo probleemloos verloopt. Want al verdwenen de slagbomen, door de jaren heen zijn er helaas ook nieuwe grenzen gegroeid.

Nieuwe grenzen in de vorm van vele verschillen tussen nationale regels. Verschillen die natuurlijk ook best gunstig kunnen uitpakken. Zoals in jullie geval: dat je in Aken geen collegegeld hoeft te betalen en zo goed als gratis door heel Noordrijn-Westfalen kunt reizen ...

Maar als je woont, werkt en onderneemt aan verschillende zijden van de grens, dan kunnen die soms wel erg grote verschillen in belastingen, verzekeringen, pensioenen, diploma's, hypotheke en wat al niet meer, je het toch

behoorlijk lastig maken. Door de jaren heen zelfs steeds lastiger...

Gelukkig dames en heren, zijn de geesten in zowel Düsseldorf als Den Haag sinds een paar jaar ook rijper geworden. En richten beide regeringen het vizier nu meer op elkaar.

Waarbij de minister van Europese Zaken van Noordrijn-Westfalen – dr Stephan Holthoff- Pfortner – en ik meteen de mooie opdracht kregen om de grensproblemen in kaart te brengen én aanbevelingen te doen om het echte ‘Europese en grenzeloze’ leven veel eenvoudiger te maken.

Eén van die aanbevelingen is het organiseren van jaarlijkse grensconferenties. Dit jaar heeft in mei de eerste plaats gevonden. Een grensconferentie die geheel in het teken stond van het bouwen

van bruggen over al die barrières heen die zich in de loop van al die jaren hebben opgehoopt. Om te beginnen voor de arbeidsmarkt, het onderwijs en de mobiliteit...

Niet dat we er nu al zijn. Zie alleen al die drielandentrein van Aken-Maastricht-Luik die maar geen drielandentrein wil worden, omdat Belgische veiligheidsregels hier nog dwars voorliggen, maar de wil en weg naar ‘closer’ is in ieder geval – 60 jaar naar Rome – weer heropend.

Zeker voor u – die de smaak van over de grens stappen al helemaal te pakken heeft – mag dat goed nieuws zijn...

En tot slot dan die derde parallele geschiedenis, die met **de ontwikkeling van Limburg**. Die ontwikkeling waarin we in die 60 jaar inderdaad verschoven van het delven van kolen naar het kweken van kennis.

Beleefden de mijnbouw in de jaren 50 nog zo’n glorie tijd dat ze zelfs een extra mijn gingen bouwen, begin jaren zestig werd al duidelijk dat deze ‘Beatrix’ – zoals die gedoopt was - nooit open zou gaan. En toen wij – uw vereniging en ik – 6 jaar oud waren, besloot Den Haag dus dat alle mijnen dicht moesten.

Wat maakte dat één van mijn voorgangers – Gouverneur Charles van Rooij – bij uw 2e lustrum niet bepaald een optimistisch verhaal kon komen brengen.

Hij schetste bij die gelegenheid toen zeer in het kort – en nu citeer ik uit de krant van toen

“de minder rooskleurige toestand van nu en naaste toekomst van onze streek.”²

Nee, rooskleurig was het toen zeker niet. Meer dan 70 duizend mensen kwamen op straat te staan. En ja, er kwam een DAF-fabriek, er kwam zware chemie, er kwamen cijferreuzen zoals de Belastingdienst en er kwam een universiteit, maar het was bij lange na niet genoeg....

---

² Limburgs Dagblad, 17-6-1968

Tien lustrummen later, mag ik gelukkig spreken van een 'meer rooskleurige toestand van nu en naaste toekomst van onze streek'.

Want nu, dames en heren, kweken we inderdaad kennis. Of beter gezegd: in een hechte samenwerking tussen onderzoek & onderwijs, en ondernemers en overheid bouwen we nu aan een robuuste kenniseconomie. Om precies die producten en diensten te ontwikkelen waar de 'consument, de samenleving, de wereld' op zitten te wachten.

Fysiek zien jullie dat terug in de vier campussen die we verspreid over de provincie laten 'groeien en bloeien' onder die ene naam: Brightlands.

Zoals hier in Maastricht de **Brightlands Health Campus** die zich met dat academische ziekenhuis binnen handbereik, helemaal focust op gezond leven.

Waar we hamburgers, maar ook botten weten te kweken.

Het eerste als antwoord op wereldwijde voedselproblemen, milieubelasting en dierenwelzijn, en de botten omdat er ook steeds meer mensen boven de zestig zijn.

In Sittard-Geleen draait de **Brightlands Chemelot Campus** op volle toeren met een volledige focus op hypermoderne materialen en duurzame productie.

Met bijvoorbeeld een grensoverschrijdend paradepaardje zoals het Aachen-Maastricht Institute for Biobased Materials – een mooie samenwerking tussen Universiteit Maastricht en het RWTH, maar sinds kort ook een proeffabriek waarmee we plastic tot in het oneindige kunnen hergebruiken. Plastic dat zo niet langer in de oceaan hoeft te verdwijnen.

In Venlo hebben we dan onze **Brightlands Greenport Campus** met gezond voedsel als specifieke focus en waar we – onder meer – het antwoord proberen te vinden op de vraag hoe we in 2050 negen miljard monden kunnen voeden.

En die 'wij' zijn dan agrariërs met interessante ideeën en echte technuten die hiermee aan de slag gaan. En sinds een maand heeft ook *BASF Vegetable Seeds* zich hierbij aangesloten. Eén van de grootste groentezaadbedrijven ter wereld.

En in Heerlen tenslotte openen we de **Brightlands Smart Services Campus**, waar het delven van kolen letterlijk plaats maakte voor het delven van data. Ook hier maakt RWTH deel uit van de

community, dus ik hoef jullie niet te vertellen dat dit *the place to be* is voor kennis over *blockchain*. Die technologie voor een betrouwbare én privacy respecterende digitale wereld.

Vier Brightlands campussen, dames en heren, die ook nog eens elkaar versterken, én onze maakindustrie én ons MKB.

Bovendien maken we een goede kans op de Einstein telescope, waarmee Limburg ook nog eens de gateway naar het heelal kan worden...

Kortom, dames en heren, bij dit 12e lustrum hebben we samen echt wel wat te vieren.

Limburg is uit haar as herrezen,
ik mag op mijn zestigste daarover de blijde boodschap verspreiden,
en u heeft zich vandaag terecht zo feestelijk gekleed, want deze streek kent ook zeker voor u een rooskleurige toekomst.

Waarbij het aan de ene kant dus zeker een goede zaak is dat u Nederlandse jongeren wil verleiden naar Aken te komen (*wat ik zo dadelijk ook ga waarderen met een cheque van 10 duizend euro*), maar u aan de andere kant ook wil uitdagen uw studiegenoten deelgenoot te maken van de kansen en mogelijkheden die óók zij in ons mooie Limburg kunnen grijpen.

Want het is juist uw generatie – specifiek zij die net als u over de grenzen heen willen stappen – die het verenigd Europa kunnen leven én maken.

Een verenigd Europa dat net als Alcuinus en ik nu eindelijk rijp genoeg mag worden om zich geheel tot het allerhoogste te wijden.

Dat betere Europa worden waar we nog eens 75 jaar in vrede en veiligheid mogen leven; iedereen zich 'gehoord, betrokken en veilig' mag voelen; inclusief echt eensgezinde Britten...